

**Департамент освіти і науки облдержадміністрації
Дніпропетровський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти
Завдання II етапу
Всеукраїнської олімпіади з української мови та літератури
8 листопада 2015 року
8 клас**

Українська мова

1. Напишіть твір на тему : «А в серці тільки ти, єдиний мій, коханий краю!»
(12 балів)
2. Спишіть речення, визначте у них граматичні основи.

Чи є в світі що світліше, як мамині очі?(І. Блажкевич). Розкішні крилаті куці з буйною лозою вкривали підгір'я.(М. Коцюбинський). Двоє незнайомих Сагайді бійців мирно бесідували, наперемішки сьорбаючи з казанка свіже молоко (О. Гончар). Вся бригада працювала дружно. Хто з вас не мріє про подвиги! Творчість художника-графіка Георгія Нарбута – це яскрава сторінка в сучасному мистецтві.

(6 балів)

3. Поставте, де необхідно, потрібний розділовий знак.

Небо наче синє море. Яке щастя жити на цій землі! О, та це не відповідь! Площа нашої квартири тридцять два квадратних метри. Руки твої роботящі ось твоє щастя.

(3 бали)

4. Подані іменники стоять у давальному відмінку однини (кому? чому?). Усі приголосні перед *-ці* вимовляються м'яко, але м'який знак ставимо не в усіх словах. Поясніть, чому це так. Вставте, де треба, м'який знак.

Квіт...ці, жін...ці, авос..ці, бджіл...ці, очеретян...ці, жмен...ці, гус...ці, свин...ці, кізон...ці, внучен...ці, снігурон...ці, колис...ці, нен...ці.

(5 балів)

Усього 26 балів

8 клас

Українська література

1. Існує твердження, що доля – це не питання випадку, це питання вибору. Чи погоджуєтесь ви з цією думкою? Аргументуйте, посилаючись на вивчені вами фольклорні твори, власні життєві спостереження.

(12 балів)

2. Наведіть приклад зорових, слухових і тактильних словесних образів із вивчених вами фольклорних або інших поетичних творів

(6 балів)

3. Назвіть жанрові особливості думи. Яка з вивчених дум вам найбільше сподобалася і чому?

(5 балів)

4. Прочитайте уривок із пісні Марусі Чурай «Віють вітри, віють буйні».

Укажіть, які художні засоби вжито і яка їх роль у творі.

... Чи щаслива ж та билінка,

Що росте у полі?

Ой у полі на пісочку,

Без роси на сонці...

Тяжко жити без милого,

На чужій сторонці!

Без милого долі нема,

Стане світ тюрмою;

Де ж ти, милий, чорнобривий?

Де ти? Озовися!

Як без тебе я горюю-

Прийди, подивися...

(4 бали)

Усього 27 балів

Разом 53 бали

**Департамент освіти і науки облдержадміністрації
Дніпропетровський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти
Завдання II етапу
Всеукраїнської олімпіади з української мови та літератури
8 листопада 2015 року
9 клас**

Українська мова

1. Напишіть твір на тему: «У чому полягає сенс людського життя?».

(12 балів)

2. Перепишіть, розставляючи потрібні розділові знаки при прямій мові.

*Чому звеліти власним почуттям Лишиться! не дозволено людині?
(М.Рильський) Роби добро казала мені мати і чисту совість не віддай на
шмати! (Д.Павличко). Помилуйте Ягнятко йому каже На світі я ще й году
не прожив (Л.Глібов). Коли я заходжу до кімнати, годинник м'яко, але чітко
вибиває виміряну кількість ударів сказав замислено господар, подивився на
мене і знову обіззався Розмірено, повільно, тихо.*

(3 бали)

3. Поставте іменники в родовому відмінку однини.

*Сибір, Дністр, мороз, Мороз (прізвище), ясен, ячмінь, космос, шлях, ліс,
народ, гнів, прогрес, степ, листопад(місяць), листопад(опадання листя),
алюміній.*

(4 бали)

4. Перепишіть речення. Назвіть пунктограми. Виконайте синтаксичний розбір речення. Вкажіть, до яких частин мови належать слова в реченні. Зробіть словотвірний розбір виділеного слова.

*Осіння позолота торкнулася моїх очей, мого серця, оповила його ніжністю і
смутком і якимось непомітно навіяла спогади про дитинство, зачароване
казкою.*

(8 балів)

Усього 27 балів

9 клас

Українська література

1 . Напишіть твір на одну із запропонованих тем:

- а) Що означає жити за заповідями Божими?
- б) Лист до Прохора-чорноризця.

(12 балів)

2.Коротко охарактеризуйте козацькі літописи.

(6 балів)

3.Продовжіть речення:

- ✓ *Найвідоміші рукописні книги Київської Русі: .....*
- ✓ *У «Історії русів» автор детально характеризує діяльність.....*
- ✓ *Балада-це.....*
- ✓ *Балади поділяються на такі групи:.....*
- ✓ *Одним із провідних жанрів родинно-обрядової творчості є.....*
- ✓ *Притча-це.....*
- ✓ *Жанри давньої української літератури:.....*

(4 бали)

4. Назвіть імена славетних письменників Дніпропетровщини. Авторами яких творів вони є? Який твір вам найбільше запам' ятався і чому? (4 бали).

(4 бали)

Усього 26 балів

Разом 53 бали

**Департамент освіти і науки облдержадміністрації
Дніпропетровський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти
Завдання II етапу
Всеукраїнської олімпіади з української мови та літератури
8 листопада 2015 року
10 клас**

Українська мова

1. Прокоментуйте висловлення відомого українського педагога Василя Сухомлинського: *”Без пристрасті до книжки людині недоступні культура сучасного світу, інтелектуальне й емоційне вдосконалення”*. Доведіть правильність чи хибність цього твердження, наводячи власні аргументи.

12 балів

2. Визначте, скільки та які пунктуаційні правила слід застосувати, щоб пояснити розділові знаки в реченні:

Отже, «стає престижним розмовляти гарною, добірною українською мовою, приходить розуміння того, що добре знання державної мови- важлива професіограма людей різних спеціальностей» , об'єднаних любов'ю до України.

(4 бали)

3. Поставте наголос у словах: *розв'язання, сільськогосподарський, кілометр, абияк, асиметрія, бюлетень, навчання, кропива, ознака, некролог, осока, рукописний, каталог, шофер.*

(7 балів)

4. Напишіть слова разом, окремо чи через дефіс.

Якось(то), аби(хто), десь(таки), (таки) приніс, в(на)кладку, на(в)перейми, не(до) смаку, не(до)речі, хтозна(в)кого, (бозна)чому, (на)жаль, (до)побачення, день(у) день, (без)жалю.

(7 балів)

5. Визначте, у якій парі обидва словосполучення є нормативними:

а)скласти іспит, здати іспит;

б)вчитися на протязі життя, вчитися протягом життя;

в)задавайте питання, ставте питання;

г)зміни кидаються в очі, краса кидається в очі.

(2 бали)

Усього 32 бали

Українська література

10 клас

1. Напишіть творчу роботу на одну з тем:

- ✓ Утвердження народних поглядів на чесне, духовно здорове життя людини (за романом П. Мирного та Івана Білика «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»).
- ✓ Чи згодні ви з твердженням Гервасія, що «дворянство без розуму і без науки хліба не дасть»? Відповідь обґрунтуйте (за драмою
- ✓ І. Карпенка –Карого «Мартин Боруля»).

(12 балів)

2. Продовжіть речення:

- а) «Другою реальністю» називають .....
- б) Літературний процес-це.....
- в) Соціально- побутова повість-це.....
- г) Провідним літературним напрямком літератури 70-90-х років ХХст. був...
- д) Жанрами драматичного твору є.....
- е) У «Кайдашевій сім'ї» Нечуя-Левицького використано такі засоби творення комічного: .....

(3 бали).

3. Яке спрямування має повість Михайла Старицького «Оборона Буші»?

- а) антимілітаристське;
- б) антиімперське;
- в) антиурядове;
- г) антидержавне.

(1 бал)

4. Дайте відповіді на запитання:

- а) яку роль у повісті Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я» відіграють діалоги?
- б) що є типовим, а що екстремальним у долі Чіпки Варениченка? (За романом П. Мирного та Івана Білика «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»).
- в) який головний конфлікт твору І. Карпенка-Карого «Мартин Боруля»?

(6 балів)

5. Яке значення для розвитку української літератури мало створення «театру корифеїв»? Поясніть, чому його вистави мали великий успіх у глядачів? Чому театральний репертуар підлягав цензурі?

(6 балів)

Усього 28 балів

Разом 60 балів

**Департамент освіти і науки облдержадміністрації
Дніпропетровський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти
Завдання II етапу
Всеукраїнської олімпіади з української мови та літератури
8 листопада 2015 року
11 клас
Українська мова**

1. Висловіть свої міркування з приводу слів патріарха Київського Філарета : *«Якщо у кого немає любові, то це найнещасніша людина, тому вона не має в собі сили, яка надихає. Господь порівнює таких людей з безплідною смоковицею»*. Власні думки аргументуйте.

(12 балів)

2. Поясніть, чому всесвітньовідомий (поет) пишеться разом, а всесвітньо-історичне (значення) - через дефіс? Трудодень-разом, а людино- день –через дефіс?

(4 бали)

3. З'ясуйте значення фразеологізмів.

Муки Тантала -

Говорити різними мовами -

Біла ворона -

Покривати голову -

Скинути кормигу -

Очі рогом лізуть -

Крізь тернії до зірок -

(4 бали)

4. Поставте розділові знаки у реченні, накресліть його схему, визначте вид, підкресліть головні і другорядні члени речення.

І хоча немає нічого вічного в бутті і все тече змінюючись у потоці часу та є однаке у минулому щось таке що хочеться назвати неминуцим вічним берегти як святиню і заповісти майбутньому як нетлінний знак доблесті своїх предків як дар її нащадкам (О. Довженко).

(8 балів)

5. Відредагуйте речення, усунувши помилки. Після кожного речення в дужках поясніть суть помилок.

Людину можна не тільки образити словом, а й ділом.

Працюючи на заводі, проблем ніяких не було.

Озираючись назад, у пам'яті зринають незабутні будні.

Студент, відповідаючий на запитання, тримався впевнено.

(4 бали)

Усього 32 бали

11 клас
Українська література

1. Напишіть твір на одну з тем:

а) *«Не поет, хто забуває /Про страшні народні рани,/ Щоб собі на вільні руки /Золоті надіть кайдани! (Леся Українка) (за творчістю поетів «Розстріляного відродження»).*

б) *Утвердження високих загальнолюдських ідеалів вірності й кохання, відданості громадянському обов'язку у новелі Ю.Яновського «Шаланда в морі»*

(12 балів)

2. Продовжте речення:

а) *«Покара славою - одна з найновіших і найефективніших форм боротьби з мистецтвом», - сказав Василь Стус про.....*

б) *«Сонячний кларнетизм» - це.....*

в) *основоположником неокласичної школи поетів вважається .....*

г) *жанр сонету використовували у своїй творчості .....*

(2 бали)

3. Вкажіть відповідність:

1. Є. Плужник

а) гімн вічному мистецтву, нетлінності його витворів;

2. М. Рильський

б) ушлявлення борців за вільну Україну ;

3. М. Семенко

в) місце поета в історії ;

4. П. Тичина

г) урбаністичні мотиви лірики;

5. В. Свідзинський

(2 бали)

4. Розкажіть про основну проблему, яку порушив Григорій Косинка в новелі «В житах». Коротко передайте власне розуміння її.

(4 бали)

5. Створіть власний пейзажний етюд «Нарядилась осінь в дороге намисто» (Марія Хоросницька)

(6 балів)

Усього 26 балів

Разом 58 балів